مدیریت شهری
شماره ۵۲ پاییز ۱۳۹۷
No.52 Autumn 2018
۱۴۵-۱۵۸
زمان دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۳/۲۳ زمان پذیرش نهایی: ۱۳۹۷/۶/۱

ارزیابی تطبیقی عملکرد مدیریت شهری در استان‌های ایران (مطالعه موردی شهرستان‌های استان خراسان رضوی)

محمد سمیعی‌درونه- دانشجوی دکترای مدیریت دولتی گرایش مدیریت تطبیقی و توسعه، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، ایران
مسعود پورکیانی* - دکترای مدیریت دولتی، استادیار، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، ایران،
فرزانه بیگ‌زاده عباسی- دکترای مدیریت بازرگانی، استادیار، گروه مدیریت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، ایران

چکیده
این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و توسعه‌ای و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد که به شیوه تحقیقات میدانی و اسناد و مدارک به جمع آوری داده‌ها می‌پردازد. جامعه آماری این تحقیق شامل ۲۷ شهرداری شهرستان‌های استان خراسان رضوی که به صورت تمام شماری است می‌باشد که ارزیابی عملکرد خود شهرداری‌ها در نظر گرفته شده است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها اطلاعات ثبت شده نظام نامه استاندارد شده سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور که دارای ۱۸۷ سؤال در هفت بعد بوده و سالنامه آماری سال ۹۵ استان خراسان رضوی و اسناد و مدارک می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های از انواع آماره‌های توصیفی و آماره‌های استنباطی استفاده شده است. کلیه تجزیه و تحلیل‌های آماری با استفاده از نرم افزار SPSS و amos انجام شده است. نتایج نشان‌دهنده تأثیر مثبت و معنادار خدمات شهری و امور اداری، نیروی انسانی با عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی در گروه توسعه پایین، تأثیر مثبت و معنادار شهرسازی، امور مالی، قراردادها و پروژه‌های عمرانی، حمل‌ونقل و ترافیک، امور اداری، نیروی انسانی و مصوبات شورا مسائل عمومی و مدیریتی با عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی در گروه توسعه متوسط و تأثیر مثبت و معنادار امور اداری، نیروی انسانی با عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی در گروه توسعه بالا است.

واژگان کلیدی: مدیریت تطبیقی، مدیریت شهری، ارزیابی عملکرد، خراسان رضوی

An Analysis of Land Use Change and Its Impact on the 3rd Metropolitan Area of Tehran

Abstract
The spatial organization of urban habitats is a direct result of social, economic, and political processes. The organization of the internal component of a spatial dispersal can be affected. The location of each component is shaped together with each other in conjunction with spatial organization. The main functions of man, especially the economic, social, commercial, and service functions, are through their activities, the vision of the environment takes shape, form and system of its own. Following the prevalence of the ideas of ecosystemism and sustainable development in the world, this attitude gradually penetrated into public opinion and planning that land is not a private commodity. It is also the most important commonwealth and the mainstay of all the activities of citizens and the means necessary to research the aspirations and aspirations of humanity in the present and future. In this regard, the purpose of this research is to analyze and evaluate the utilization of urban lands of the region based on the city's physical divisions and to determine the degree of adaptation of applications. The research methodology is descriptive-analytical And using the documentary and library method to collect information Finally, using multi-criteria modeling techniques, the information is analyzedThe criterion of the relative relative contribution of construction activities due to the destruction and renovation in the whole construction area and the consequences of it with a score of 0.4270 can be ranked first.

Keywords: Urban land use, Changes, District 3 of Tehran, Multi-criteria model technique

*نویسنده مسئول مکاتبات، شماره تماس: ۰۹۳۵۸۵۸۴۷۴۶؛ رایانامه: pourkiani@iauk.ac.ir

مقدمه

امروزه مدیریت شهری نقشی اساسی در پایداری و توسعه‌یافتگی زندگی شهری دارد. با این وجود اثرگذاری مثبت مدیریت شهری مستلزم فراهم آوردن شرایطی است که مهم‌ترین آن‌ها را می‌توان داشتن اختیار و مسئولیت، توانایی تأمین منابع مالی پایدار و مشارکت عمومی دانست. تجارب موفق جهانی نشان می‌دهد که با وجود تفاوت در جایگاه، وظایف و اختیارات مدیریت شهری و تطبیق جایگاه آن‌ها با نظام سیاسی و اداری حاکم بر اداره امور کلانِ کشورها، امور محلی و مدیریت شهری در قالب یک سیستم ویژه و نسبتاً مستقل انجام می‌شود. در ایران ، سامانه مدیریت شهرها از حداقل ساختارهای نظام مند و متناسب با نیازهای امروز شهرها برخوردارند. نیازهای وسیع شهروندان در همه زمینه‌ها از یک سو و سیاست‌های متفاوت و متضاد دستگاه‌های خدمات رسان شهری برای پاسخگویی به این نیازها از سوی دیگر، فضایی را فراهم کرده که به دلیل ناهماهنگی دستگاه‌ها و چرخه معیوب مدیریت شهر، اثربخشی سیاست‌ها را به حداقل ممکن کاهش داده است (ناظمی و همکاران، ۱۳۸۸).

ضرورت انجام امور محلی توسط مدیریت شهری و لزوم تفکیک آن از امور ملی دلایل مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دارد که مهمترین آن را می‌توان حقِ تصمیم‌گیری و مشارکت فعال در امور محلی توسط شهروندانَ و نهادهای منتخب آن‌ها ضمن پایبندی به اصول کلی حاکم بر کشور دانست. هدف سیستم مدیریت شهری به‌مثابه جزئی از سیستم حکومتی، اداره امور شهرهاست. و نقشی که دولت برای این سیستم قائل می‌شود، تعریف این هدف را روشن می‌سازد. تردیدی نیست که این تعریف، هرچه باشد، هدف سیستم مدیریت شهری در جهت اهداف ملی بوده و با آن همسوست و از کلیات آن تبعیت می‌کند. به‌همین دلیل است که برنامه‌های این سیستم برای ساماندهی امور شهر، به‌طور کلی در چارچوب برنامه‌های کلان و قوانین جاری کشور تدوین می‌گردد و اقدامات این سیستم ناقض مقررات قانونی کشور نیست (زاهدی فر، ۱۳۷۳). مطالعات اداری تطبیقی (مدیریت تطبیقی) سیری در نظام‌های اداری کشورهای مختلف و تجارب عملی جوامع دیگر است. برای مطالعه‌ی مدیریت تطبیقی دلایل بسیاری موجوداست: نخست آنکه ما در دنیایی وابسته به هم زندگی می‌کنیم. در این وابستگی دولت‌ها و به‌تبع آن مدیریت دولتی کشورها نقش عمده‌ای ایفا می‌کنند. از سوی دیگر بخش خصوصی نیز تابع قوانین و مقررات دولتی بوده و رفتارهای آن با سیاست‌های دولتی تنظیم می‌شود. در این حال هم مدیران دولتی و هم مدیران بخش خصوصی و غیردولتی باید تفکر و نگرشی جهانی داشته باشند. دوم آنکه مطالعه‌ی فرهنگ‌ها یا نظام‌های مختلف محدودیت‌های فکری ناشی از محصورشدن در قالب فرهنگ ملی را می‌زداید و ما را به‌سوی ادراکی فراتر از آن سوق می‌دهد. سوم آنکه تجزیه‌وتحلیل تطبیقی مدیریت با گسترش تعداد متغیرهای سازمانی در یک زمینه‌ی مطالعاتی به افزایش مبانی علم و آگاهی می‌انجامد. چهارم آنکه تجزیه‌وتحلیل تطبیقی مدیریت با خارج ساختن ما از چارچوب مفروضاتی که معمولاً بستر عمل ما را تشکیل می‌دهند به گسترده شدن آگاهی ما از امکانات مدیریت کمک می‌کند. و پنجم اینکه مهم‌ترین دلیل مطالعه‌ی مدیریت تطبیقی این است که به فرد کمک می‌کند شناخت و درک صحیحی از محیط و فرهنگ خود به دست آورد (الوانی و همکاران، ۱۳۹۲، ص ٤٧).

مسئله ارزیابی عملکرد از دیرباز به‌عنوان یکی از عوامل مهم موفقیت در نظام‌های مختلف مطرح بوده است. تلاش صاحب‌نظران همیشه بر این بوده است که از ابزار سنجش معتبر در امر ارزشیابی بهره جسته و با استفاده از نتایج آن به‌عنوان پایه مبنایی در جهت برنامه‌ریزی ، رفع نواقص و پیشرفت این نظام‌ها بهره‌برداری کنند. امروزه اهمیت و ضرورت ارزیابی عملکرد آن‌چنان محرز گردیده که در هر نظام و دستگاه اداری به‌عنوان امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر مطرح و لازمه یک مدیریت صحیح و پویا بشمار می‌رود (امیری، ۱۳۸۲، ص ۷).

ولی آنچه مسلم است این است که هر نوع ارزشیابی نمی‌تواند مفید و موجب توسعه باشد، بلکه آن ارزشیابی می‌تواند به تحقق اهداف سازمان کمک نمایدکه دارای فلسفه مشخص، اهداف دقیق، مبانی نظری کامل، معیار دقیق، معتبر و مناسب، طرح و ابزار مناسب از همه مهم‌تر، اجرای صحیح باشد؛ چراکه اجرای ناقص و نادرست ارزشیابی ضرر و زیانش بیش از عدم اجرای آن است (مظلومیان، ۱۳۸٦، ص ۱۰۰).

ارزیابی و مدیریت عملکرد، منتج از برنامه‌های استراتژیک و برنامه‌های عملیاتی سازمان است. اگرچه تدوین برنامه‌های استراتژیک و عملیاتی، فرایندی پیچیده و دشوار است ولی اجرای موفقیت‌آمیز آن‌ها به‌مراتب دشوارتر است. در مدیریت عملکرد بایستی فعالیت‌های سازمان به صورت اطلاعات عینی و قابل اندازه گیری برای مدیریت و سیاست گذاری به کارگیری شود تا منجر به بهبود نتایج سازمانی شود (ماچا، ۲۰۰۹). مدیریت عملکرد به عنوان یکی از راهبردهای توسعه و به روز آوری منابع انسانی و در نتیجه بهره‌وری نیروی کار

به شمار می‌رود (اکبری، ۲۰۰۸).

سازمان‌های امروزی به‌خوبی دریافته‌اند که ۸۰ درصد ارزش افزایی آن‌ها از طریق دارایی‌های نامشهودشان شامل سرمایه‌های انسانی (دانش و مهارت‌های کارکنان)، سرمایه‌های سازمانی (فرهنگ سازمان و ارزش‌های حاکم بر آن) و سرمایه‌های اطلاعاتی (منابع اطلاعاتی و داده‌های آماری) ایجاد می‌شود و دیگر نمی‌توانند صرفاً با اتکاء به دارایی‌های مشهود، ارزیابی عملکرد و در پی آن مدیریت عملکرد جامعی انجام دهند (کاپلان و نوتون، ۲۰۰۸).

مدیریت مهم‌ترین عامل در حیات، رشد و بالندگی یا مرگ یک جامعه است و روند حرکت از وضع موجود به‌سوی وضع مطلوب را کنترل می‌کنند (افخاری و همکاران، ۲۰۰۷، ص ۷) و هدف آن سیاست‌گذاری و اجرای آن است (کومار رائوت،۲۰۰۱، ص ۹) شهر به‌عنوان یک سیستم و نظام اجتماعی پیچیده و متنوع نیازمند به مدیریت سازمان‌یافته‌ای برای تعیین دستیابی به اهداف و هماهنگی فعالیت‌های مرتبط می‌باشد.

با طرح پارادایم مدیریت دولتی نوین یا مدیریت گرایی، سازمان‌های محلی با مفهوم‌پردازی جدید اهمیت مضاعفی یافتند. سازمان‌های محلی نقطه تلاقی و برخورد دو جریان عمده فلسفی هستند که عبارت است از خودگردانی و مدیریت مطلوب؛ بنابراین با توجه به اهمیت فوق‌العاده سازمان‌های محلی در فرایند مدیریت دولتی نوین و شناختی که از جایگاه، عناصر و ویژگی‌های تشکیل‌دهنده آن حاصل شد، البته به نظر می‌رسد که در کشور ما از این سازمان‌های محلی به‌درستی استفاده نمی‌شود و سازمان‌های محلی در ایران حائز تمامی شرایط سازمان‌های محلی واقعی نیستند. بنابراین لازم است متناسب با ساختار دولت در ایران، اختیارات لازم در اختیار این نهادهای خودگردان محلی اعطا گردد تا ویژگی‌های سازمان‌های محلی نوین در اداره امور شوراها و شهرداری‌ها سرلوحه اقدامات سازمان‌های محلی قرار گیرد (مقیمی، ۱۳۸۰، ص ۷۱).

رشد سازمان و تعالی کارکنان در گرو وجود نظام ارزیابی اثر بخش و به‌کارگیری نتایج آن خواهد بود. ارزیابی عملکرد می‌تواند از طریق به وجود آوردن فرصت‌هایی برای بررسی، به برنامه‌های کاری فرد در تعیین مسیر شغلی آینده وی کمک نماید. همچنین به مدیر این امکان را می‌دهد که برای رفع نقص‌ها اقداماتی به عمل آورد و اجازه ندهدکه عیب یا ضعف در سازمان ریشه بدواند و کارهای نیکو و درست را تقویت می‌کند (دسلر[1]، ترجمه فارسی، ۱۳۷۸، ص ۲۰۰).

بنابراین ارزیابی عملکرد یک بخش تفکیک‌ناپذیر در بسیاری از سازمان‌هاست. طبیعتاً توسعه و اجرای فرایند ارزشیابی می‌تواند سازمان را در دستیابی به اهداف خود به‌وسیله افزایش اثربخشی کارمندان کمک کند .برای مثال مهم‌ترین هدف مدرسه آماده کردن بچه‌هایی متعادل و افزایش فرصت‌های یادگیری است. مهم‌ترین منبعی که یک مدرسه دارد تا به این هدف برسد، دانش و مهارت‌های معلمانش است و مهم‌ترین راهبرد برای حفظ و نگهداری بهبود این منبع، فرایند ارزیابی عملکرد مناسب و توسعه بهبود شغلی است. در این صورت است که می‌توان به این هدف دست‌یافت و این امر اهمیت ارزیابی عملکرد را به‌صراحت نشان می‌دهد (اودهیامو[2]، ۲۰۱۳، ص ۲).

توسعه یکی از مفاهیمی است که بعد از جنگ جهانی در مباحث علمی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و کشوری و همچنین در مسائل بین‌الملل جایگاهی ویژه پیداکرده است (Frazier1997:187)؛ بنابراین توسعه میرا توان فرایندی همه جانبه دانست که در نتیجه آن می‌بایست جامعه به سمت از میان برداشتن عوامل توسعه نیافتگی (مثل گرسنگی، فقر، بیماری، آسیبپذیری اجتماعی و بیکاری در) جهت مثبت با و سرعت معین به پیش رود و منجر به پایداری جوامع گردد (قره باغیان، ۱۳۷۲، ص ۱۶) که این پایداری فرآیندی منطقه‌ای آگاهانه، مشارکتی و تعادل طلب است در یک محدوده اکولوژیک به صورت متوازن عمل کند و منجر به توسعه پایدار جوامع شود. سؤال اصلی پژوهش این است که الگوی مدیریت واحد شهری مبتنی بر ارزیابی تطبیقی عملکرد مدیریت شهری در استان‌های ایران کدام است؟

پیشینه تحقیق

مدیریت دولتی رشته‌ای علمی است که مباحث مربوط به اداره امور عمومی را مطرح نموده و متناسب با نوع ساختار دولت‌ها، در سطوح مختلف حکومتی جریان می‌یابد. رهایی از تصدی‌گری، تقویت مشارکت مردمی و ایجاد خودگردانی محلی از مشخصه‌های مدیریت دولتی نوین در عصر حاضر بوده و ایجاد و توسعه سازمان‌های محلی دارای نقش قابل‌توجهی در تحقق چنین الزاماتی است (مقیمی، ۱۳۸۰). اندازه‌گیری و ارزشیابی به معنای سنجش و یا فرایند کمی کردن است (امیران و حاجی

1. Desler
2. Odhiambo

نصیری، ۱۳۸٤، ص ۷).

همچنین ارزیابی عبارت است از سنجش نسبی عملکرد فرد در رابطه با نحوه انجام کار مشخص در یک دوره زمانی معین، در مقایسه با استاندارد انجام کار و تعیین استعداد و ظرفیت‌های بالقوه فرد به‌منظور برنامه‌ریزی در جهت به فعالیت درآوردن آن‌ها (دعائی، ۱۳۸۱، ص ۱۵۱). بیبای[3] ۱۹۷۸ ارزشیابی را چنین تعریف می‌کند: فرایند جمع‌آوری و تفسیر نظام‌دار شواهدی است که درنهایت، به قضاوت ارزشی با چشم داشت به اقدامی معین بیانجامد (اردبیلی، ۱۳۸٦، ص ۱۵). عملکردها همان نتایجی هستند که در اثر صرف منابع به وجود آمده‌اند و باید مورد اندازه‌گیری قرار گیرند. اندازه‌گیری عملکرد، علم سنجش نتایج بر اساس شاخص‌های مشخص طبق اهداف تعیین‌شده و در محدوده زمانی معین است (امیران و حاجی نصیری، ۱۳۸٤، ص ۷).

شهرداری در کشور ایران، یک نهاد اجرایی محلی است که زیر نظر شهردار اداره می‌شود، در شهرهای کوچک کلیه خدمات توسط خود شهرداری انجام می‌شود؛ ولی با رشد جمعیت و تخصصی شدن خدمات، شهرداری‌ها با هدف انجام وظایف تخصصی و خدماتی و تسریع در انجام امور اقدام به تأسیس مؤسسات و سازمان‌های تابع می‌کنند (عمادی، ۱۳۹٤، ص ٦٤).

علی‌رغم اینکه ارزیابی عملکرد مفهوم بسیار روشنی دارد، اما از مقوله‌هایی است که در نظام مدیریت کشور به‌شدت از آن غفلت شده و در دو دهه بعد از انقلاب نظام‌های کلان و حتی نظام‌های خرد بنگاهی نیز نظام نظارت و ارزیابی را به‌درستی اجرا نکرده‌اند. پس می‌توان به این نتیجه رسید که اهمیت مقوله نظارت و ارزیابی ازآن‌رو می‌باشد که نظارت و ارزیابی عامل اصلی افزایش خردمندی مدیریت است که از آن طریق سازمان می‌تواند توان سازمانی و اداری خود را ارتقا دهد. بهره‌وری و ارتقای آن در سازمان اتفاق نمی‌افتد مگر اینکه نهایی‌ترین مأموریت حوزه راهبری، یعنی نظارت و ارزیابی محقق شود (باقریان، ۱۳۸۱، ص ۱۸۳). سلیمی و همکاران (۱۳۹۰)، در مقاله‌ای با عنوان رویکرد مشارکتی، توسعه شهری و توانمندسازی مدیریت شهری ضمن واکاوی نظام مدیریت شهری و چالشهای موجود در آن، نیاز به دیدگاهی نوین در نظام مدیریت شهری را بعنوان واقعیتی انکار ناپذیر مطرح و در چارچوب یک مدیریت نوین شهری به ضرورت نیاز به رویکردی مشارکتی در توسعه و مدیریت شهری پرداخته‌اند.

بنگدار و همکاران(۱۳۹۱)، با بررسی تطبیقی قوانین شهرداری‌ها در ایران و انگلستان نشان دادند، تفرق عملکردی در نهادهای قانون گذار، تهیه کننده و نهادهای اجرایی در حوزه اختیارات و تصمیم‌گیری، نبود هماهنگی و همکاری بین بخشی در دستگاه‌های ذیربط، فقدان سیاستهای مشخص در برنامه توسعه‌ای، ضعف در نهادهای مطالعاتی و تحقیقی به عنوان اساسی‌ترین تفاوت در نظام برنامه ریزی ایران و انگلستان‌می‌باشد.

همافر و همکاران(۱۳۹٤)، در پژوهش خود با عنوان تحلیل تطبیقی ساختار برنامه ریزی و مدیریت مناطق شهری مطالعه موردی: تهران، سیدنی، تورنتو به نتایج زیر دست یافتند: علی رغم گذشت بیش از دو دهه از تصویب مصوبه‌ی مجموعه‌های شهری و تهیه‌ی طرح‌ها و پژوهش‌های متعدد دانشگاهی، نهادهای مسئول برنامه ریزی کلان کشور از دستیابی به یک الگوی برنامه ریزی و مدیریتی مطلوب برای مجموعه‌های شهری ناکام مانده‌اند.

گوتیرز[4] و همکاران(۲۰۰۹)، در مقاله‌ای به بررسی رابطه بین کیفیت خدمات، رضایت مردم و اعتبار حکومت محلی بر اساس گزارش رضایت شهروندان از سنجش کیفیت خدمات دولت محلی پرداخته‌اند. در این تحقیق سعی شده با تجزیه و تحلیل اجزای کیفیت، ارتباط بین کیفیت خدمات، رضایت و اعتبار ارزیابی شود. نتایج پژوهش نشان داد ارتباط بین کیفیت خدمات و رضایت ارتباط مستقیم در حالی که ارتباط میان کیفیت و اعتبار غیر مستقیم است. هم چنین رضایت و اعتبار ارتباط محکمی با هم دارند.

آکروس[5] و همکاران(۲۰۱۳)، در تحقیقی با عنوان اصلاحات اداره عمومی یونان، چگونگی بهبود اثر بخش تغییرات استراتژیک، با استفاده از مدل هشت مرحله‌ای کاتر شامل: ۱- ایجاد احساس ضرورت، ۲- ایجاد ائتلاف بین مدیران کلیدی، ۳- تدوین چشم انداز و استراتژی، ٤- گفتگو در مورد چشم انداز، ٥- توانمند سازی کارکنان و رفع موانع، ٦- خلق دستاوردهای کوتاه مدت، ۷- حفظ دستاورهای کوتاه مدت و ایجاد تغییرات بیشتر، ۸- تثبیت رویکردهای جدید را مورد آزمون قرار داد تا میزان اثربخشی اصلاحات اداری یونان را مورد ارزیابی قرار دهد.این تحقیق نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری میان تغییرات استراتژیک بر اساس مدل هشت مرحله‌ای کاتر با عملکرد سازمانی کارکنان بعد از اجرای اصلاحات مدیریتی و تغییرات ناشی از آنها وجود دارد.

3. Bibay

4. Gutierrez

5. - Acros

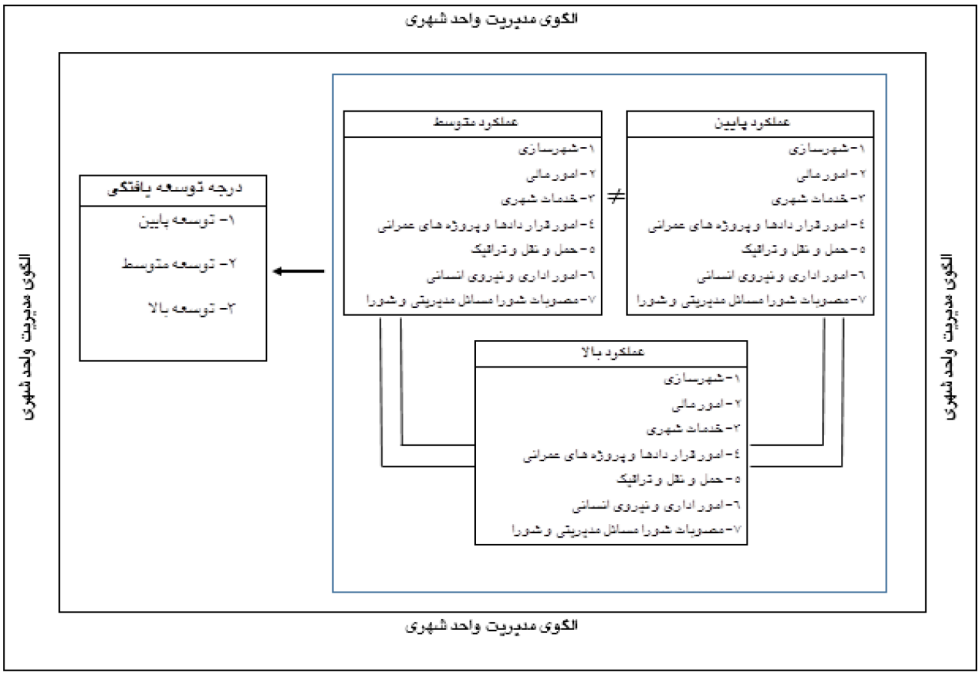

مدل مفهومی تحقیق

سؤالات تحقیق

۱ـ وضعیت عملکرد شهرداری استان خراسان رضوی چگونه است؟

۲ـ وضعیت توسعه یافتگی شهرداری‌های استان خراسان رضوی چگونه است؟

۳ـ آیا بین عملکرد شهرداری استان خراسان رضوی تفاوت وجود دارد؟

٤ـ آیا بین وضعیت توسعه یافتگی در شهرداری‌های استان خراسان رضوی تفاوت وجود دارد؟

طرح تحقیق، ابزار و روش گردآوری داده‌ها

این تحقیق از نظر هدف، کاربردی و توسعه‌ای است و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد که به شیوه تحقیقات میدانی و اسناد و مدارک به جمع آوری داده‌ها می‌پردازد.

جامعه آماری این تحقیق شامل ۲۷ شهرداری شهرستان استان خراسان رضوی(جدول شماره ۱) که به صورت تمام شماری یا سرشماری است که ارزیابی عملکرد خود شهرداری‌ها در نظر گرفته شده است.که با درجه‌های توسعه یافتگی و جمعیت و مساحت مختلفی وجود دارند.

جدول ۱. جامعه آماری تحقیق

شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	جمعیت
باخزر	۱۸۹٦/٦٥	٥۳٥۸۲
بجستان	۳۸۱٥/٥۷	۳۰٦٦٤
بردسکن	۷۱۱۷/٤۰	۷۲٦۲٦
بینالود	۱۱۸٥/۲٦	٥۸٤۸۳
تایباد	۲۹۲۹/۷	۱۰۸٤۲٤
تربت جام	۸۱٦۷/۸۲	۲٦۲۷۱۲
تربت حیدریه	۳٦۷۱/۸۰	۲۱۰۳۹۰
جغتای	۱۷۱۷/۱۸	٤۷۹۲۰

شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	جمعیت
جوین	١٦٥٦/٠٥	٥٤١٣٩
چناران	٣٠٨٠/٠٤	١٢٥٦٠١
خلیل‌آباد	١١٣٥/٧٨	٤٩١١١
خواف	٩٧٩٦/٧٣	١٢١٨٥٩
خوشاب	١٧٧٠/٦٦	٣٧٩١٤
درگز	٣٧٦٥/٢٧	٧٤٣٢٦
رشتخوار	٣٥٩٧/٦١	٦٠٦٣٢
زاوه	٢٥٧٤/٤٧	٧١٦٧٧
سبزوار	١٢٥٥٨/٠٠	٣١٩٨٩٣
سرخس	٥٣٩٤/٩٠	٨٩٩٥٦
فریمان	٣٣٥٣/٧٢	٩٣٩٣٠
فیروزه(تخت جلگه)	١٦٠٥/٠٥	٤٢٧٣٩
قوچان	٣٨٥٤/٩٨	١٧٩٧١٤
کاشمر	٣٣٤٩/٩٦	١٥٧١٤٩
کلات	٣٥٠٢/٩٢	٣٨٢٣٢
گناباد	٥٧٦٧/٧٩	٨٠٧٨٣
مشهد	٩١٤٢/٢٤	٣٠٦٩٩٤١
مه ولات	٣٣٢٣/٣٤	٤٨٩٠٠
نیشابور	٦٧٦٣/١٤	٤٣٣١٠٥

جدول ۲. ابعاد نظام نامه ارزیابی عملکرد

ردیف	بعد یا حوزه	شماره سؤالات
١	شهرسازی	از سؤال ١ تا ٣٢
٢	امور مالی	از سؤال ١ تا ٣٢
٣	خدمات شهری	از سؤال ١ تا ٣٢
٤	امور قراردادها و پروژه‌های عمرانی	از سؤال ١ تا ٣٢
٥	حمل و نقل و ترافیک	از سؤال ١ تا ٣٢
٦	امور اداری و نیروی انسانی	از سؤال ١ تا ٣٢
٧	مصوبات شورا و مسائل مدیریتی	از سؤال ١ تا ٣٢

با توجه به موضوع و روش تحقیق حاضر، ابزار جمع آوری داده‌ها اطلاعات ثبت شده نظام نامه استاندارد شده سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور که دارای ۱۸۷ سؤال در هفت بعد(جدول ۲) و سالنامه اماری سال ۹۵ استان خراسان رضوی و اسناد و مدارک است.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از طریق پرسشنامه‌ها، از انواع آماره‌های توصیفی مثل: جداول توزیع فراوانی، درصد فراوانی، نمودارها، میانگین و میانه برای توصیف وضعیت شاخص‌های دموگرافیکی و سؤالات تحقیق استفاده شده است. برای بررسی سؤالات تحقیق و ارتباط آن‌ها با شاخص‌های دموگرافیکی از آماره‌های استنباطی نظیر: آزمون دو جمله‌ای، آزمون اسپیرمن، پیرسون، رگرسیون، آزمون T همراه با نمودار جعبه‌ای برای مقایسه دو نمونه مستقل و آزمون ANOVA (تحلیل واریانس یک طرفه) همراه با نمودار جعبه‌ای برای مقایسه چند نمونه و مستقل استفاده شده است. کلیه تجزیه و تحلیل‌های آماری نیز با استفاده از نرم افزار SPSS و amos انجام شده است. ضمناً سطح معنی داری آزمون نیز α = ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است. در این پژوهش برای بررسی توسعه‌یافتگی شهرستان‌های استان خراسان رضوی از هفت متغیر (شهرسازی، امور مالی، خدمات شهری، قراردادها و پروژه‌های عمرانی، حمل‌ونقل و ترافیک، امور اداری، نیروی انسانی و مصوبات شورا مسائل عمومی و مدیریتی) استفاده شده است. برای هر یک از متغیرها تعدادی شاخص منظور شده و از این‌رو لازم است شاخص‌های مذکور با یکدیگر تلفیق شوند. برای تلفیق شاخص‌ها روش‌های متعددی وجود دارد که در پژوهش حاضر از روش امتیاز استانداردشده۶ و روش شاخص ناموزون موریس۷ استفاده شده است.

یافته‌های حاصل از این پژوهش

در این پژوهش برای بررسی توسعه‌یافتگی شهرستان‌های استان خراسان رضوی از هفت متغیر (شهرسازی، امور مالی، خدمات شهری، قراردادها و پروژه‌های عمرانی، حمل‌ونقل و ترافیک، امور اداری، نیروی انسانی و مصوبات شورا مسائل عمومی و مدیریتی) استفاده شده است. برای هر یک از متغیرها تعدادی شاخص منظور شده و از این‌رو لازم است شاخص‌های مذکور با یکدیگر تلفیق شوند. برای تلفیق شاخص‌ها روش‌های متعددی وجود دارد که در پژوهش حاضر از روش امتیاز استانداردشده[8] و روش شاخص ناموزون موریس[9] استفاده شده است.

الف. امتیاز استانداردشده: در این روش میانگین و انحراف معیار شاخص‌ها در هر منطقه محاسبه‌شده و برای هر یک از مشاهدات به‌صورت زیر عمل می‌کنیم:

$$Z_{ij} = \frac{Z_{ij} - \bar{X}_j}{s_j}$$

در روش شاخص ناموزون موریس برای تقسیم‌بندی نواحی از نظر توسعه‌یافتگی طبق جدول ۳ عمل می‌کنیم.

جدول ۳. رده‌بندی شاخص امتیاز استانداردشده

ردیف	مقدار امتیاز استانداردشده	نوع توسعه‌یافتگی
۱	کمتر از ۱-	ناپایدار (محروم)
۲	بین ۰/۲۵ تا ۱-	نیمه ناپایدار
۳	بین ۰/۲۵- تا ۰/۲۵	بینابین
٤	بین ۰/۲۵ تا ۱	نیمه پایدار (نیمه برخوردار)
۵	بزرگ‌تر از ۱	پایدار

ب. شاخص ناموزون موریس: این روش با استفاده از داده‌های توصیفی هر منطقه در مقایسه با منطقه‌های دیگر و با بهره‌برداری از پارامترهای زیر سطح توسعه‌یافتگی را با استفاده از فرمول زیر تعیین می‌کند:

$$Y_{ij} = \frac{X_{ij} - Min(X_{ij})}{Max(X_{ij}) - Min(X_{ij})}$$

پس از محاسبه برای هر ناحیه، اعداد مربوط را با هم جمع نموده و بر تعداد فاکتورهای در نظر گرفته شده تقسیم می‌کنیم تا به عدد نهایی برای هر ناحیه برسیم. در روش شاخص ناموزون موریس برای تقسیم‌بندی نواحی از نظر توسعه‌یافتگی به‌صورت زیر عمل می‌کنیم. مقدار این شاخص بین صفر تا یک متغیر است هرچقدر مقدار شاخص ناموزون موریس بیشتر باشد نشان‌دهنده درجه توسعه‌یافتگی بالاتر و هرچقدر مقدار آن کمتر باشد نشان‌دهنده درجه توسعه کمتر است (جدول٤).

6. . Standardized Score
7. . Maurice's Inconsistent Index
8. . Standardized Score
9. . Maurice's Inconsistent Index

جدول۴. رده‌بندی شاخص ناموزون موریس

ردیف	مقدار شاخص ناموزون موریس	نوع توسعه‌یافتگی
۱	۰/۰–۰/۵	توسعه پایین (محروم)
۲	۰/۵–۰/۸	توسعه متوسط
۳	۰/۸–۱/۰	توسعه بالا (توسعه‌یافته)

سؤال اول: وضعیت عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی چگونه است؟

با توجه به نتایج جدول۵، بر اساس وضعیت عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی بر اساس امتیاز استاندار شده به ترتیب شهرستان‌های رشتخوار، فیروزه (تخت جلگه) و باخزر و بر اساس شاخص ناموزون موریس به ترتیب شهرستان‌های رشتخوار، فیروزه (تخت جلگه) و باخزر در اولویت‌بندی جهت برنامه‌ریزی توسعه‌یافتگی قرار گرفته‌اند.

جدول ۵. رتبه‌بندی شهرستان‌های استان خراسان رضوی بر حسب عملکرد شهرداری

اولویت	نام شهرستان	امتیاز استاندار شده	اولویت	نام شهرستان	شاخص ناموزون موریس
۱	رشتخوار	۱/۳۵۸–	۱	رشتخوار	۰/۳۱۵
۲	فیروزه (تخت جلگه)	۰/۴۴۲–	۲	فیروزه (تخت جلگه)	۰/۵۱۸
۳	باخزر	۰/۳۶۵–	۳	باخزر	۰/۵۴۳
۴	جغتای	۰/۳۳۷–	۴	جغتای	۰/۵۵۰
۵	زاوه	۰/۲۹۴–	۵	زاوه	۰/۵۵۵
۶	چناران	۰/۲۶۲–	۶	چناران	۰/۵۵۷
۷	فریمان	۰/۲۵۶–	۷	بجستان	۰/۵۶۴
۸	بجستان	۰/۲۵۵–	۸	فریمان	۰/۵۶۷
۹	قوچان	۰/۰۹۴–	۹	قوچان	۰/۶۰۱
۱۰	گناباد	۰/۰۷۵–	۱۰	گناباد	۰/۶۱۲
۱۱	درگز	۰/۰۳۸–	۱۱	درگز	۰/۶۲۵
۱۲	بینالود	۰/۰۱۱–	۱۲	بردسکن	۰/۶۲۵
۱۳	بردسکن	۰/۰۰۱	۱۳	بینالود	۰/۶۲۵
۱۴	خلیل‌آباد	۰/۰۱۶	۱۴	خلیل‌آباد	۰/۶۴۱
۱۵	تربت‌حیدریه	۰/۰۹۹	۱۵	تربت‌حیدریه	۰/۶۵۷
۱۶	خواف	۰/۱۳۱	۱۶	سبزوار	۰/۶۶۱
۱۷	سبزوار	۰/۱۳۶	۱۷	خواف	۰/۶۷۰
۱۸	کلات	۰/۱۵۸	۱۸	کلات	۰/۶۷۴
۱۹	فیض‌آباد	۰/۲۱۲	۱۹	نیشابور	۰/۶۸۵

سؤال دوم: وضعیت توسعه‌یافتگی شهرداری‌های استان خراسان رضوی چگونه است؟

نتایج جدول ٤، وضعیت توسعه‌یافتگی شهرداری‌های استان خراسان رضوی را براساس امتیاز استاندار شده و شاخص ناموزون موریس مورد بررسی قرار گرفته است. اطلاعات حاصل از جدول٦، بیان کننده این موضوع است

جدول ۶. وضعیت توسعه‌یافتگی شهرداری‌های استان خراسان رضوی

امتیاز استاندار شده		شاخص ناموزون موریس	
نام شهرستان	**وضعیت توسعه‌یافتگی**	**نام شهرستان**	**وضعیت توسعه‌یافتگی**
کلات	بینابین	کلات	توسعه متوسط
مشهد	نیمه پایدار	مشهد	توسعه بالا
تایباد	نیمه پایدار	تایباد	توسعه متوسط
نیشابور	بینابین	نیشابور	توسعه متوسط
تربت‌جام	نیمه پایدار	تربت‌جام	توسعه متوسط
چناران	نیمه ناپایدار	چناران	توسعه متوسط
خواف	بینابین	خواف	توسعه متوسط
خلیل‌آباد	بینابین	خلیل‌آباد	توسعه متوسط
درگز	بینابین	درگز	توسعه متوسط
رشتخوار	ناپایدار	رشتخوار	توسعه پایین
سرخس	بینابین	سرخس	توسعه متوسط
فریمان	نیمه ناپایدار	فریمان	توسعه متوسط
جغتای	نیمه ناپایدار	جغتای	توسعه متوسط
فیروزه (تخت جلگه)	نیمه ناپایدار	فیروزه (تخت جلگه)	توسعه متوسط
فیض‌آباد	بینابین	فیض‌آباد	توسعه متوسط
قوچان	بینابین	قوچان	توسعه متوسط
کاشمر	نیمه پایدار	کاشمر	توسعه متوسط
گناباد	بینابین	گناباد	توسعه متوسط
زاوه	نیمه ناپایدار	زاوه	توسعه متوسط
بجستان	نیمه ناپایدار	بجستان	توسعه متوسط
تربت‌حیدریه	بینابین	تربت‌حیدریه	توسعه متوسط
بردسکن	بینابین	بردسکن	توسعه متوسط
سبزوار	بینابین	سبزوار	توسعه متوسط
جوین	بینابین	جوین	توسعه متوسط
باخزر	نیمه ناپایدار	باخزر	توسعه متوسط
خوشاب	نیمه پایدار	خوشاب	توسعه متوسط

جدول ۷. فراوانی و درصد فراوانی وضعیت توسعه‌یافتگی شهرداری‌های استان خراسان رضوی

امتیاز استاندار شده			شاخص ناموزون موریس		
وضعیت توسعه‌یافتگی	فراوانی	درصد فراوانی	وضعیت توسعه‌یافتگی	فراوانی	درصد فراوانی
ناپایدار	۱	۳/۷	توسعه پایین	۱	۳/۷
نیمه ناپایدار	۷	۲۵/۹	توسعه متوسط	۲۵	۹۲/٦
بینابین	١٤	۵۱/۹	توسعه بالا	۱	۳/۷
نیمه پایدار	۵	۱۸/۵			
کل	۲۷	۱۰۰	کل	۲۷	۱۰۰

که بر اساس امتیاز استاندار شده وضعیت توسعه‌یافتگی (۳/۷ درصد) از شهرستان‌های استان خراسان رضوی ناپایدار، (۲۵/۹ درصد) نیمه ناپایدار، (۵۱/۹ درصد) نیمه پایدار و (۱۸/۵ درصد) نیمه پایدار است.

بر اساس شاخص ناموزون موریس، وضعیت توسعه‌یافتگی (۳/۷ درصد) از شهرستان‌های استان خراسان رضوی در سطح پایین، (۹۲/٦ درصد) سطح متوسط و (۳/۷ درصد) در سطح بالا قرار گرفته است.

سؤال سوم: آیا بین عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی تفاوت وجود دارد؟

جهت بررسی تفاوت عملکرد شهرداری‌ها از آزمون کای دو[10] استفاده شده است. با توجه به نتایج حاصل از جدول ۸، مشاهده می‌شود طبق شاخص امتیاز استاندار شده عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی متفاوت است (۰/۰۵> p–مقدار). این تفاوت در عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی بر اساس شاخص ناموزون موریس نیز مشاهده می‌شود (۰/۰۵> p–مقدار).

سؤال چهارم: آیا بین وضعیت توسعه‌یافتگی در شهرداری‌های استان خراسان رضوی تفاوت وجود دارد؟

برای بررسی این فرضیه از رگرسیون چندگانه[11] استفاده می‌کنیم. در مدل پیش رو شاخص توسعه موریس به عنوان متغیر وابسته و امتیازات عاملی عوامل چهارگانه (اجتماعی، اقتصادی، زیستی و نهادی- کالبدی) به عنوان متغیرهای مستقل در نظر گرفته شده‌اند. برای این منظور، ابتدا فرضیات رگرسیون را مورد بررسی قرار می‌دهیم. مانده‌ها تقریباً دارای توزیع نرمال هستند و میانگین آن‌ها تقریباً صفر و انحراف استاندارد آن‌ها نزدیک به ۱ است و واریانس مانده‌ها تقریباً ثابت است. برای انجام رگرسیون از روش هم‌زمان[12] استفاده شده است.

جدول ۸. تفاوت عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی

امتیاز استاندار شده				شاخص ناموزون موریس			
وضعیت توسعه‌یافتگی	تعداد	آماره کای دو	p–مقدار	وضعیت توسعه‌یافتگی	تعداد	آماره کای دو	p–مقدار
ناپایدار	۱			توسعه پایین	۱		
نیمه ناپایدار	۷	۱۳/۱۴۸	۰/۰۰۴	توسعه متوسط	۲۵	۴۲/۶۶۷	۰/۰۰۱
بینابین	۱۴			توسعه بالا	۱		
نیمه پایدار	۵						

با توجه به نتایج جدول ۹، عوامل اجتماعی و زیستی در سطح (۰/۰۵) و عوامل اقتصادی و نهادی-کالبدی در سطح (۰/۱) بر توسعه پایدار مؤثر هستند.

*در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار (p<۰/۱)، **در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار (p<۰/۰۵)

10. Chi square test

11. Multiple Regression

12. Enter

جدول ۹. وضعیت توسعه‌یافتگی در شهرداری‌های استان خراسان رضوی

متغیر	ضریب بتا غیراستاندارد[1]	ضریب بتا استانداردشده[2]	آماره t	عامل تورم واریانس[3]
عرض از مبدأ	۱/۵۶۳	–	۹/۷۴۹	–
اجتماعی	۰/۲۰۸	۰/۲۵۳	**۳/۲۵۱	۲/۲۱۳
اقتصادی	۰/۰۴۶	۰/۰۶۷	۰/۶۸۶	۳/۴۵۲
زیستی	۰/۱۵۴	۰/۲۲۵	**۲/۲۱۱	۳/۷۵۶
نهادی- کالبدی	۰/۰۱۳	۰/۰۲۰	۰/۲۰۰	۳/۵۷۲

*در سطح 05/0 معنی‌دار (p<1/0)، **در سطح 01/0 معنی‌دار (p<05/0)

1 . Unstandardized Coefficients
2 . Standardized Coefficients
3 . Variance Inflation Factor

نتیجه گیری و جمعبندی

تجزیه و تحلیل عناصر تأثیرگذار مدیریت شهری در سطوح مختلف (وظایف و اختیارات وزارتخانه‌ها و سازمان‌های گوناگون) و تغییرات سطوح مدیریت شهری در رابطه با زمان، نمایانگر وجود موازی‌کار در امر تصمیم‌گیری و برنامه ریزی در سطح کشور است. از این رو، توسعه وظایف و اختیارات شهرداری‌ها و شوراهای شهر اجتناب‌ناپذیر است. بسیاری از شهرهای جهان مسائل و چالش‌های اساسی مانند ترافیک و تراکم زمین، ساختمان‌های متروک و خالی از سکنه، تغییر کاربری زمین، آلودگی صوتی، آلودگی آب و بسیاری از موضوعات زیست محیطی دیگر موضوع پایداری شهرها را مطرح می‌کنند. لذا با توجه به مسائل و مشکلاتی که کلانشهرها دارند بایستی به ابعاد و اصول توسعه پایدار شهری توجه نمود و برای رسیدن به توسعه پایدار انسانی، شهر پایدار و پایداری شهری، باید برنامه ریزان، شهرسازان و مدیران شهری، با مدیریت صحیح و سالم بتوانند فضایی سالم و درخور برای مردم ایجاد کنند. از طرفی با مهاجرت بی رویه به کلانشهرها، مباحثی مانند اسکان شهروندان، حاشیه نشینی و بیکاری مطرح می‌گردد. بخش عمده‌ای از گسترش افقی شهرها به این دلیل رخ می‌دهد که بافت موجود پاسخگوی نیازها و انتظارات جمعیت ساکن در آن نیست و اجتماع ساکن درجستجوی محیط پاسخگوتر و مناسب‌تر محیط انسان ساخت جدیدی را در بستری جدید بنیان است. اندیشه توسعه شهری پایدار از جنبه‌های بسیار گسترده مطالعات در امور توسعه است. توجه به تحولات باعث می‌شود حجم و کیفیت دانش موجود درباره محیط زیست شهری افزایش یابد؛ از جمله علم شناسایی و رفع آلودگی هوا، گازهای گلخانه‌ای، تغییرات جهانی آب و هوا و موارد دیگری از این قبیل در این رابطه مطرح می‌شوند. پیشرفت در زمینه علوم اجتماعی نیز با کمک دستور کارهای تحقیقی مختلف درباره توسعه پایدار صورت می‌گیرند. طراحی پایدار در ساختار شهری بر مبنای سه اصل اساسی شکل می‌گیرد: اصل اول را می‌توان صرفه جویی در مصرف منابع دانست که در صدد است تا با مصرف بهینه منابع، میزان کاربرد ذخایر تجدید ناپذیر را در سخت و کارکرد بناهای شهری پایین آورد. اصل دوم بر طراحی بر اساس چرخه حیات مبتنی است که نتایج و تبعات زیست محیطی کل چرخه حیات منابع ساخت و ساز شهری را از مرحله تدارک تا بازگشت به طبیعت در بر می‌گیرد. اصل سوم را طراحی انسانی می‌دانند که ریشه در نیاز به حفظ عناصر زنجیره‌ای نظام‌های زیستی دارد و تداوم حیات و بقای انسان را در پی دارد. بر این اساس طرحی شهری و معماری پایدار می‌بایستی کیفیت محیط‌های کار و زیستی را بهبود بخشد که موجب افزایش بهره وری و کاهش فشارهای روانی انسانی و بهبود شرایط زیستی می‌گردد که همان مفهوم رفاه اجتماعی و شهروندی را به ذهن متبادر می‌کند، برهمین اساس در تحقیق حاضر تلاش شد با استخراج شاخص‌های مدیریت واحد شهری به ارزیابی تطبیقی عملکرد مدیریت شهری در استان خراسان رضوی پرداخته شد.

براساس نتایج بدست آمده به عملکرد شهرداری‌های

استان خراسان رضوی مطلوب نبوده است و شهرستان‌های رشتخوار، فیروزه(تخت جلگه)و باخزر نسبت به دیگر شهرای وضعیت بهتری داشته‌اند. به این صورت که در حوزه شهرسازی، امورمالی و مدیریت آن، خدمات شهری، امور قرار دادها و پروژه‌های عمرانی، حمل و نقل و ترافیک، امور اداری و نیروی انسانی، مصوبات شورا و مسائل عمومی و مدیریتی؛ شهرهای رشتخوار، فیروزه و باخزر دارای وضعیت مناسب‌تری نسبت به دیگر شهرهای استان خراسان رضوی برخوردار هستند، براین اساس می‌توان گفت که از عملکرد شهرداری‌های استان خراسان از نظر الویت یکسان نبوده و شهرهایی همچون رشتخوار، فیروزه و باخزر در اولویت‌های اول تا سوم و شهرهایی همچون مشهد، تربت جام و کاشمر در اولویت‌های آخر قرار گرفته است، که این نتایج با یافته‌های موسوی(۱۳۹۵) که نشان داد عملکرد شهرداری‌ها در شهرستانهای مختلف در ایران متفاوت بوده است، ثامنی(۱۳۹۰)، در تحقیق خود به این نتیجه رسید که مدیریت شهری در ایران بخصوص در کلان شهرها مطلوب نبوده است، و یافته‌های قنبری(۱۳۹۰) که نشان داد توسعه یافتگی نقاط شهری استان‌های ایران با هم متفاوت بوده است، همچنین یافته‌های سولیوان(۲۰۰۳)، نشان داد شاخص‌های عملکرد شهرداری تهران با شهرداری‌های آمریکا متفاوت بوده است، همسو است است. براین اساس می‌توان گفت که ازنظر نوع شهرسازی و مدیریت آن و نحوه تأمین منابع مالی و مدیت این منابع، همچنین از نظر میزان و نحوه ارائه خدمات شهری، اجرای پروژه‌های عمران و تأمین اعتبارآنها و زمان اجرای آنها در بین شهرداری مختلف استان خراسان رضوی تفاوت محسوبی وجود دارد و اکثریت شهرداری‌ها دارای وضعیت نامطلوب هستند.

- **پیشنهادها**
- **پیشنهادهای کاربردی حاصل از نتایج تحقیق**

با توجه به این که نتایج تحقیق نشان داد عملکرد شهرداری‌های استان خراسان رضوی در شهرستان مختلف از وضعیت مطلوبی بر خوردار نبوده است پیشنهادهای زیر جهت تقویت عملکرد شهرداری‌های استان داده می‌شود:

- توجه بیشتر به اصول شهر سازی در تصمیم گیری‌های مدیریتی
- تعامل بیشتر شورای شهر با شهرداری‌ها
- تقویت شایسته سالاری در شهرداری‌های استان
- توسعه حمل و نقل عمومی و نوسازی ناوگان شهری
- توسعه زیر ساخت‌های شهری همچون خیابان کشی، توسعه مراکز فرهنگی، اموزشی و تجاری و توسعه فضای سبز

با توجه به این که نتایج تحقیق نشان داد: بین عملکرد و توسعه شهرداری‌های استان خراسان رضوی رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد، پیشنهاد می‌شود شهرسازی براساس مدل‌های پیشرفته شهری و براساس اصول پذیرفته شده شهرسازی و معماری‌های نوین باشد، به فضای سبز، امکانات و خدمات حمل و نقل عمومی، زیبا سازی شهر، توجه جدی به مدریت محیط زیست شهری و پیشگیری از آلودگی شهری و توسعه فضای سبز و همچنین مدیرت مالی درست شهرداری و کسب درآمد از طریق ارائه خدمات و اخذ مالیات بر ارزش افزوده، و پیشگیری از فساد اداری در شهرداری‌ها و مراودات بیشتر شهرداری‌ها با دیگر سازمانهای مدیریت شهری ازجمله شورای شهر و ارگانهای نظامی و انتظامی و شاسته سالاری در شهرداری‌ها گسترش یابد

- پیشنهادهای پژوهشی برای محققین آینده
  - انجام تحقیقاتی درباره تأثیر دیگر عوامل فرهنگی، سازمانی و مدیریتی بر ارتقاء عملکرد شهرداری‌ها و توسعه شهری
  - انجام چنین تحقیق در استانهای دیگر و مقایسه نتایج آن با این تحقیق.
  - انجام چنین تحقیقی بصورت روش تحقیق پدیدار شناسانه برای تفهیم بهتر و دقیق‌تر الگوی مدیریت واحد شهری.
- محدودیت‌ها و تنگناهای تحقیق

۱. یکی از مشکلات مهم فرا روی یک پژوهشگر جلب همکاری و اعتماد و اطمینان افراد در سازمانها است، به خصوص که تحقیق برای بسیاری از افراد پدیده‌ای ناشناخته بوده و مزایای آن را جدی تلقی نمی‌کنند و این پژوهش نیز از این امر مستثنی نبود.

۲. محدویت ابزار تحقیق که فقط چک لیست بوده و ممکن است در بعضی موارد پاسخگویان واقعیات را درباره خود و سازمان منعکس نکنند.

منابع و ماخذ

۱. الوانی، سید مهدی و سلطانی عربشاهی(۱۳۹۲) مدیریت تطبیقی، انتشارات دانشگاه پیام نور.
۲. زاهدی‌فر، محمدحسین (۱۳۷۳) تحلیل نظام تصمیم‌گیری در شهر تهران، بررسی امکان‌پذیری تمرکزگرایی در تصمیم‌گیری، پایان‌نامه کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، دانشگاه شهید بهشتی، ص ۱۰
۳. امیری، علی (۱۳۸۲) دستورالعمل نحوی انطباق ضوابط طرح ارزشیابی کارکنان دولت در امور کادر آموزشی و اداری، تهران، انتشارات مدرسه، چاپ اول.
٤. مظلومیان، سعید (۱۳۸٦) بررسی وضعیت کارکنان در سازمان‌ها، چاپ آموزش و پرورش
۵. مقیمی، محمد (۱۳۸۰) مدیریت دولتی و سازمان هایمحلی با نگاهی به ایران، مجله دانش مدیریت، سال چهاردهم، شماره ۵۵، ویژه نامه مدیریت دولتی.
٦. دسلر، گری (۱۳۷۸) مبانی مدیریت منابع انسانی، ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، چاپ اول.
۷. امیران حیدر و جامی نصیری، امیر (۱۳۸٤) آشنایی با مفاهیم، اصول و مدل‌های اندازه گیری عملکرد تهران انتشارات کیفیت بهره وری آسیا، چاپ اول.
۸. اردبیلی، یوسف (۱۳۸٦) روش‌های ارزشیابی در بخش‌های دولتی و غیر دولتی ایران، تهران، انتشارات بعثت، چاپ اول.
۹. دعائی، حبیب الله (۱۳۸۱) مدیریت منابع انسانی، مشهد، انتشارات بیان هدایت، چاپ پنجم.
۱۰. عمادی، معصومه(۱۳۹٤) تشکیل نخستین بلدیه- شهرداری در ایران، دانشنامه آریانیکا تاریخ،فرهنگ و تمدن مردم ایران.
۱۱. باقریان، محمد (۱۳۸۱) مفاهیم و چارچوب مدیریت راهبردی با نگرش بومی، تهران، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی، چاپ دوم.
۱۲. سلیمی، محمد و صالحی، سینا (۱۳۹۰) رویکرد مشارکتی، توسعه شهری و توانمندسازی مدیریت شهری، سومین همایش ملی عمران شهری
۱۳. بنکدار، احمد و قرائی، فریبا و برکپور، ناصر (۱۳۹۱) بررسی تطبیقی جایگاه اسناد طراحی شهری در نظام برنامه ریزی ایران و انگلستان، نامه معماری و شهرسازی، ۸: ۱٦۷-۱٤۷.
۱٤. همافر، میلاد و سعیدی رضوانی، نوید (۱۳۹٤) تحلیل تطبیقی ساختار برنامه ریزی و مدیریت مناطق شهری مطالعه موردی: تهران، سیدنی، تورنتو، نشریه علمی پژوهشی مدیریت شهری،شماره دوازدهم.
۱۵. ثامنی، علی(۱۳۹۰) مدل سنجش و ارزیابی مدیریت مطلوب شهری در کلانشهر و شهرداری تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران.
۱٦. قنبری، ابوالفضل (۱۳۹۰) تعیین درجه توسعه یافتگی و پیش بینی اولویت برنامه ریزی و توسعه نقاط شهری استان‌های ایران، جغرافیا(فصلنامه علمی- پژوهشی انجمن جغرافیای ایران) دوره جدید، سال نهم، شماره ۲۹، تابستان ۱۳۹۰.
۱۷. موسوی، محمد(۱۳۹۵): طراحی الگوی ارزیابی عملکرد یسازمان ها تابعه مدیریت شهری با استفاده از توسعه کارت امتیازی متوازن (مورد مطالعه: شهرداری مشهد(، فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی، سال سوم، شماره ۱٤
۱۸. ناظمی، شمس الدین و حسینی، زهرا و صنیعی، عاطفه (۱۳۸۸) بررسی امکان سنجی استقرار مدیریت یکپارچه شهری در ایران (مطالعه موردی: شهر مشهد) سال اول، شماره ۲.
۱۹. قرهباغیان، مرتضی(۱۳۷۲) اقتصاد رشد و توسعه، تهران، انتشارات نشرنی

20. Mucha, M. Performance Management Framework U.S.Office of Personnel management 1900 E Street NW, Washington DC 20415; 2009: 606-1800
21. Akbari, A. R. & Seidi, S. M. Performance Management and its impact on human resource productivity. Yademan Journal 2008; 53: 58- 63 (Persian)
22. Kaplan R & ,.Norton D. (2008). Execution premium, Harvard Business School Press.
23. Roknalldin Aftekhari, AR., Sajadi Ghidari H., Einali J. (2007), New approach to rural management, with emphasis on institutions that affect rural, Journal of rural and development,

Centuer Sociology, A Reference Handbook, Sage ,Thousand Oaks, California USA.2007. ISBN978-1- 4129-1608-0 V2, Chapter 7:54-62.
27. Odhiambo, K. (2013) Paths to New Regionalism (symposium editors), State and Local Government Review, Vol. 32, N0.3, 158-168.
28. Frazier, J.G, sustainable Development: Modern elixir or sack dress? Environmental Conservation, 24(2): 182-193, 1997.

Vol. 10, No. 2.
24. Kumar Raut, Sandeep. (2001). Implication of information technology on spatial planning in India institute of technology Delhi, New Delhi.
25. Acros. al (2013): Citizens' Satisfaction with Municipal Services: A Case of Bharatpur Municipality, Chitwan, Nepal, Master in Public Policy and Governance Program Department of General and Continuing Education North South University, Bangladesh.
26. Gootzer. al , R. (2009) ."Quality of Life Research", In :Bryant ,C.D. Peck ,D.L. 21st